

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. XXI. De Resurrectione mortuorum, eorumque congregatione in
locum Iudicij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

lius, & Scripturis congruentius, etiam hos saltem momentanea morte defunctum iri: non quidem in aëre dum rapiuntur, (debent enim ante raptum esse beati & immortales,) sed in terra eodem tempore quo mortui ad resurrectionem disponentur, vt simul omnes immortalitatem consequantur, vt supra ostensum ex 1. ad Corinth. 15. Illo enim breuissimo tempore quo corpora mortuorum formabuntur, etiā illorum corpora immutabuntur. Debent enim tolli omnes sordes & humores superflui, qui per totum corpus diffusi, & singulis membris ac partibus conferri congruentissimum temperamentum, optimæ qualitates & figuræ, noui spiritus, & omnia ita aptari, vt consonent animæ gloriose. Anima quoque ipsa debet particulare Iudicium subire, & præmium accipere lumen gloriæ. Quæ omnia vt fiant, conueniens est vt anima non sit corpori connexa, sed ad breuissimum tempus ab eo separata. Corpore autem ritè sic præparato, in momento anima, quæ loco non distabit, illi vnietur, & illud reddet gloriosum. Itaque hic non interueniet vlla mors sensibilis, aut quæ exterius aliquod signum mortis præ se ferat, sed videbitur sola immutatio, & gloriæ superuestitio, non exspoliatio aut dormitio: re tamen ipsa erit ibi mors & resurrectio. Hoc modo videntur omnes Patres & Doctores, qui tunc aliquos viuos fore existimant, optimè posse conciliari. Valdè enim credibile est, hos talem modum moriendi non intendere negare: estque valdè rationi consentaneus, & optimè congruit verbis Apostoli.

Omnes aliquo modo morituros.

Anima illorum qui immutabuntur debet subire Iudicium particulare, & accipere præmium.

CAPVT XXI.

De Resurrectione mortuorum, eorumque congregatione in locum Iudicij.

DVRANTE mundi incendio fiet resurrectio mortuorum, eorumque ad locum Iudicij congregatio. Resurrectio autem fiet hoc modo: Cum Dominus incipiet descendere de celo, præmittet Angelos cum tuba, vt mortuos excitent, & conuocent ad Iudicium. Hac tuba personante, statim in ictu oculi omnes mortui tamquam in aëre sono excitati resurgent, & comparebunt super terram, & celerrimè in locum Iudicij transferentur. Vbi aduertendum est, ad resurrectionem istam tria requiri. Primò, Vt particulæ materiæ ex quibus corpus est formandum, in vnum locum congerantur.

Tria ad resurrectionem requiruntur.

Kkk 3

rantur.

An cineres
colligendi per
Angelos.

rantur. Secundò, Vt corpora formentur. Tertiò, Vt anima vniantur. Primum passim Doctores tradunt peragendum per Angelos. Quod non parum difficultatis habet. Primo, Quia omnium panè corpora in millies mille particulas reserata erunt, quarum alia erunt in Oriente, alia in Occidente, alia apud Antipodes, alia in mari, alia permixtæ nubibus: ita vt innumeris locis vni corpus particula sint colligenda. Hoc ita esse patet, quia corpus humanum constat materia humida & sicca. Totum humidum, & simul bona pars sicci abit in vapores, qui sparguntur per totum orbem: siccum quod superest rursus millies rigatum per pluuia & siccatum, sensim totum absumitur, & in auras dissipatur: vel terram impinguans scissit in herbas & gramina, quæ postea carpuntur à bestiis: hæc rursus comeduntur, vnde putrescunt in terram, & similiter in vapores abeunt, qui toto orbe per ventos deferuntur. Itaque cum particula etiam vni corpus tam innumeris locis sint dispersa, non videntur ab aliquo Angelo tam breui tempore posse congregari. Totum enim tempus resurrectionis, simulatque insonuerit tuba, adeò breue erit, vt vix percipi possit; vt satis indicat Apostolus cum ait: *In momento, in ictu oculi mortui resurgent.* Græcè *ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ, in indivisibili, in ictu oculi.* Quibus verbis significatur, illud tempus fore adeò breue, vt non possit percipi ab homine eius duratio seu extensio, sed videatur instar momenti. Loquitur autem Apostolus de toto resurrectionis opere, quod fiet simul atque insonuerit tuba; & non de sola corporis formatione, vel vnione animæ. Deinde non solum innumeris locis erunt illa particula dispersa, sed etiam innumeris modis variata, & per innumeras rerum formas & species transfusa. Vnde nullum inerit vestigium vnde cognosci possit, an ad aliquod corpus pertineant, an non: aut ad quod corpus, quamve animam sint referenda. Tertiò, Multa etiam ad plurima corpora pertinebunt, vt constat ex anthropophagis, quorum innumerabilis multitudo in mundo omnibus pæne sæculis fuit: quomodo Angeli scient cui corpori illa restituenda, & quomodo disperdenda inter tam multos.

Vbi notandum est, anthropophagiam iure nature esse illicitam tum ob alias causas, tum quia inducit confusionem corporum, miscendo in vno corpore partes materiae corporalis, aliis corporibus in resurrectione debitas: tum quia impedit perfectam identitatem quæ alioquin esse deberet inter corpus quod cecidit, & quod resurgit. verbi gratia, Cyclops aliquis in Brasilia à puero carne humana educatus

catus comederit centum homines siue solus siue cum aliis: ex quibus tempore mortis extensum in corpore ipsius centum libræ materiae corporalis diffusa per omnia membra. hæc centum libræ sunt aliis corporibus debita, & in illa deberent distribui, si in substantiam corporis Cyclopici conuersa non fuissent: nunc autem non possunt integræ restitui illis corporibus, quia corpus Cyclopi non potest destitui tanta materia corpori suo necessaria: nam debet ita resurgere, vt quantum fieri potest sit idem quod cecidit, & quod resurgit: vnde necesse erit maiorem partem istius materiae ipsi restitui; minore portione in alia corpora, quæ comesta ab eo fuere, distributa. Hinc fiet vt in ipso sit mixtio & confusio particularum quæ ad alia corpora pertinebant: & alia corpora careant multis particulis sibi alioquin debitis. quod si omnes sint anthropophagi, similis erit in ipsis confusio: in qua quantum singulis restituendum qui comesti fuerint: & quantum ipsi qui comedit, sola diuina sapientia, non Angelica statuere potest. Attingi hanc rem breuiter in Opere De Iustitia lib. 4. cap. 3. dubit. 2. vbi inter alias rationes cur esus humanæ carnis esset illicitus, dixi quod per eam magna ex parte confunderetur distinctio corporum in resurrectione. quod quidam heterodoxi in Austria non intelligentes, frustra reprehendere sunt ausi, vt mihi retulit nobilis & ampliss. vir Carolus de Outselar Consiliarius: verum ex his quæ nunc diximus, facile intelligent. Quod autem quidam putant, particulas illas in seipsis quasi multiplicandas, vt integræ in diuersis corporibus esse possint, sicut Christi corpus in augustissimo Eucharistiæ mysterio est in pluribus locis; absurdus est quàm vt refutatione egeat.

Quartò, Multa quoque in corporibus eorum qui vel mutili vel manci fuerunt, erunt supplenda; quod credibile futurum ex ijs particulis, quæ aliquando eidem corpori iunctæ fuerunt, & postea per calorem naturalem diffusæ: quomodo Angeli has cognoscent & seligent? Omitto alia multa, quæ in hanc sententiam dici possent.

122. Ex quibus patet, etiam si Angeli seruire possint in quibusdam cineribus colligendis, (quod satis est ad Doctorum illorum sententiam sustinendam;) non tamen in omnibus particulis quæ ad corporis totius constitutionem pertinebunt. Itaque valde credibile est, hoc totum virtute diuina peragendum, cui omnes illæ particulae notissimæ: quæ omnes illas ex infinitis locis, et in infinitis rebus permixtæ sint, potest imperceptibili tempore in vnum locum

col-

colligere, sicut partes illæ, ex quibus corpus Adami compactum & formatum à solo Deo coactæ. Nec obstat, quod Dominus dicat se *missurum Angelos cum tuba, qui colligent electos à quæ non veniis*, (vnde colligunt quidam Doctores collectionem cinerum per Angelos faciendam) quia non loquitur de collectione cinerum, sed electorum iam resuscitatorum, qui ex omni plaga mundi resurgent. Hæc tamen collectio cinerum seu particularum ex quibus corpus formandum, non fiet in puncto temporis Mathematico: nihil enim opus est tam stupendo miraculo. Si enim fieret in puncto, vel transferrentur illæ particule per medium, vel sine medio. Per medium transferri nequeunt; quia eodem temporis puncto deberent esse in omnibus locis mediis, & simul in termino. quod sine replicatione & quasi multiplicatione illarum fieri nequit. Neque etiam sine medio transferri possunt, nisi in termino à quo desinant conservari, & in termino ad quem eodem temporis puncto reproducantur. Quæ omnia etsi Deo possibile, tamen minimè necessaria. Itaque sufficit ut in tempore fiat hæc translatio seu collectio, quod tamen ob brevitatem sit imperceptibile.

Collectio cinerum non fiet in puncto temporis, sed tempore brevissimo & imperceptibili.

In quem verò locum sint hæc particule congregandæ, incertum est. Credibile, congerendas ad monumenta, vel si non habuerunt monumenta, in eum locum ubi plus materiæ illius corporis remanserit. Posita hac materiæ collectione, subito diuina virtute omnia corpora formabuntur, & accipient dispositiones animæ suæ congruentes. Non, tamen fiet hæc formatio in instanti, quia requirit motum localem; sed tempore imperceptibili, in cuius ultimo instanti in quo ipsa formatio complebitur, unietur anima corpori, & complebitur resurrectio. Vnde si resurrectio accipiatur pro vnione animæ cum corpore, fiet in instanti: si autem accipiatur pro tota illa operatione, qua particule colliguntur, & in corpus humanum formabuntur, sicut passim accipi solet, fiet in tempore, sed brevissimo & imperceptibili.

Formatio corporum non fiet in instanti.

Petet aliquis, Vtrum non solum corpus, sed etiam singula membra, viscera & c. debeant formari ex iisdem particulis materiæ, quibus antea constiterunt? S. Augustinus in Enchiridio cap. 89. putat id non esse necessarium, exemplo statuæ quæ refusa est eadem, etiam si membra eius non iisdem materiæ partibus consistant: simili modo sufficere, ut sit eadem materiæ massa, qua corpus constabit, etiam si membra non iisdem consistant. Verum contrarium tenendum est: alioquin non essent eadem ossa, eadem venæ, arte-

Singula membra sua constituitur materia.

ria, nerui, eadem viscera, eadem membra, idem pectus, idem caput, eadem pellis, eadem caro, non enim eadem esset materia illarum partium, post resurrectionem, quæ antè fuit: ac proinde non esset idem numero corpus organicum, etiamsi totum corpus sit ex eadem materia massa. Deinde, nulla est ratio cur singulæ particulæ non restituantur suis membris & locis, cum Deo id æquè sit facile, & planè necessarium sit ad perfectam identitatem corporis e surgentis. Non enim si materia sit diuersa, erit verum dicere, eadem numero membra, eadem ossa, eandem carnem resurrecturam; quod Scripturis non est consentaneum. nam Iob 19. dicitur: *Rursum circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum æuam: quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspiciantur michi, & non alius.* Loquitur de pelle, carne & oculis quæ tunc habebat. Statua refusa non est eadem numero, sed speciei tantùm, nam forma diuersa numero, & membrorum materia similiter. Denique non solum singulæ particulæ materiæ suis membris & locis restituentur, sed etiam formæ eadem partiales: alioquin non esset eadem numero caro, idem os, idem Cerebrum, &c. Formas etiam accidentarias credibile est easdem fore, quantum conditio corporis ad incorruptibilem & gloriosum statum perfectè reformati patitur: omnes enim resurgent perfecti & integri, etiamsi hîc fuerint mutili: omnes in statu perfectæ ætatis, in quo creati primi parentes. Nulli ibi corpore pusillo, vt nani, vel infantes: nam id prouenit ex defectu materiæ, vel virtutis seminalis, vel ætatis, est quæ magna naturæ imperfectio. Oportet vt illud opus, quod proximè solius Dei manu plasmabitur, sit omnino perfectum, absque vilo naturæ defectu, non solum in electis, sed etiam in reprobis: vt docet D. Thom. in 4. d. 44. etsi in electis credibile sit, etiam naturalia fore magis eximia quàm in reprobis.

125. *T*ria supradicta opera, nempe collectio cinerum, formatio corporum, vnio animarum cum suis corporibus, & consequens resurrectio, peragentur ad nouissimæ tubæ sonitum, vt constat ex

*Sennu tubæ
audietur à
mortuis.*

Apostolo 1. Corinth. 15. *Qui talis erit, vt statim ab omnibus toto orbe exaudiatur.* Nam immediatè ante resurrectionem incipiet, & post resurrectionem continuabitur saltem tam diu, vt ab omnibus iam excitatis exaudiri possit: nam vt Dominus ait Ioan. 5. *Omnes qui in monumentis sunt audient vocem filij Dei, id est, omnes mortui audient vocem quæ imperio Christi ab Angelis die nouissimo edetur, & omnes qui addierint, uiuent, id est, statim vitam in corpore*

accipient, & sic resurgent. Vbi etiam indicatur, mortuos audituros hanc vocem ante resurrectionem, & per hanc vocem auditam excitandos ad vitam. Caietanus in hunc locum, putat sermonem esse metaphoricum, vt mortui dicantur audire, non quòd sint percepturi illam vocem, sed quia instar audientium, voci obediunt, & resurgent. Sed verius videtur, mortuos audituros hanc vocem ante resurrectionem, non auribus corporis, sed vi animæ, quæ etiam suum auditum habet, quo voces percipere & audire possit; sicut Angeli & dæmones voces audiunt: alioqui non bene intelligi potest, quid sibi velit illud, & qui audierint, viuent: videtur enim τὰ ἄνωγες, si sic exponas, qui obedierint voci, viuent. Itaque mortui corpore, ratione animæ dicuntur audire. Ad hunc auditum subito, animæ sistuntur suis corporibus, tanquam vi istius vocis impulsæ, & eadem celeritate ipsa corpore componentur, & animæ vniuntur; & ita eandem vocem etiam auribus corporis percipient. Hinc colligimus, hanc vocem fore causam resurrectionis non physicam, sed moralem: nam ex vi diuini decreti habebit sibi annexam & quasi vnitam diuinam potentiam, eamque applicabit ad hunc effectum producendum. Simile fuit in voce Domini, cum Lazarum excitans dixit: *Lazare, veni foras*; vel cum adolescenti, *Adolescens, tibi dico, surge*; vel puellæ, *Talitha cumi*. Puella surge. Per hanc enim vocem, omnipotentiam suam ad hunc effectum applicauit, & ipsi mortui per animam hanc vocem percipere.

Voce tuba
fiet congregatio electo-
rum.

Hæc voce congregabuntur electi ex omni parte orbis ad locum 126
ipsis destinatum in iudicio, sicut olim apud Iudæos sono tubarum solet fieri congregatio: quod statutum à Domino Numeror. 10. Indicat id Dominus Matth. 24. cum ait: *Mittet Angelos suos cum tuba, & voce magna, & congregabunt electos eius à quatuor ventis, à summis calorum vsque ad terminos eorum*. At quomodo congregabunt eos, nisi conuocando tubarum sono? Non enim opus erit eos transfere, cum dote corporis gloriosi sponte possint Christo obuiam occurrere, & rapi in æt. *Congregabunt eos à quatuor ventis*, id est ab Oriente & Occidente, Meridie & Septentrione, hoc est, ex omni orbis parte; nam ubique fiet resurrectio. Idem significatur illis verbis: *A summis calorum*, &c. Græcè ἀπὸ ἀκρῶν ὀρεῶν, id est, *ab extremis calis*; ἀκρῶν enim significat, extrema quælibet, siue sint summa, siue infima, siue dextra, siue sinistra. Noster Interpres passim vertit *summa*; vt Deuter. 4, 32. Psal. 18, 6, 7. Marc. 13, 27. Vnde sensus est: *Congregabunt electos ab extremis calorum*

lorum usque ad terminos eorum: id est, quotquot ab vno extremo usque ad alterum inueniuntur. Porro idem est, ab extremo celi, & ab extremo terra, vt patet ex Marco loco notato: quia cælum videtur coniungi terræ in horizonte, & superficies terræ vndique ad cælum extendi. Loquitur enim Scriptura populariter, non Philosophicè.

127 Petes, Vtrum plures sint futura tubæ, an vna tantum, qua omnes excitentur? Plures fore docet Chrysostomus 1. ad Thessal. 4. Occumenius ibidem, & S. Anselmus in Elucidario. Hoc puto verius, nempe, plures fore per orbem (etsi fortè vno loco tantum sit vna) vt vbique mortuis supra caput intonet: non etiam apud Antipodes audiri debet. Deinde si vnica foret, non nisi longo tempore sonus eius per orbem deferri posset, vt patet ex tonitru, & bombo tormentorum. Atqui simul vbique exaudiri debet, vt simul fiat omnium resurrectio & immutatio viuientium.

plures erunt
tuba per orbem.

Dices, Miraculo vbique simul exaudiendam; nam etiam apud inferos audietur. Respondeo, Non auribus corporis ibi audiendam, sed spiritali modo, sicut à dæmonibus audiuntur inuocationes magorum: ad quod opus non est sonum procul deferri. Deinde, idem probari videtur verbis Domini supra allatis: *Mittet Angelos suos cum tuba & voce magna, & congregabunt electos eius.* Si vna tantum erit tuba, non opus erit mittere multos Angelos, quia vnus solus sufficiet qui tubam inflabit: nam per tubam fiet electorum congregatio. Itaque plures erunt tubæ, & plures Angeli, qui ad iussum Archangeli eodem momento vbique terrarum tubas suas inflabunt: sicut ad iussum præfecti in naui omnes remiges simul in remos confurgunt. Hanc enim similitudinem insinuat Apostolus 1. ad Thessal. 4. cum ait: *In iussu, & in voce Archangeli, & in tuba Dei descendet de cælo.* In iussu, Græcè ἐν κελεύσει, quod proprie significat imperium & adhortationem præfecti in nauibus, vt remiges in remos alacriter incumbant. Vtrum autem huic tubæ coniungenda sit vox articulata: *Surgite mortui, uenite ad iudicium*, incertum est. Vtraque pars suos habet Auctores. Caietanus, Iansenius, Maldonatus, & multi alij negant. Ipse enim tubæ sonus hoc ipsum, sufficienter significabit, vt non sit opus alia voce: sicut etiam significabit aduentum Iudicis. Nec obstat illud, *cum tuba & voce magna*: quia illud & non habet vim copulæ, sed expositionis. & textus Græci habent, *cum tuba vocis magna*. Quod verò ad reprobos attinet, opus erit pluribus Angelis: quia, vt Dominus

Math. 13.

Reprobi per
Angelos con-
gregandi.Vallis Iosa-
phat locus
Iudicij.
Act. 1, 11.Math. 13.
& 24.
Apoc. 14.

Act. 1, 11.

minus ait: *Exibunt Angeli, & separabunt malos de medio iustorum:* nimirum vt transferant ad Iudicij locum. quod breuissimo tempore ab vno peragi nequit. Itaque ad congregandos electos, solum opus erit Angelis illis qui tubas inflabunt: ad reprobos vero, quia seipfos transferre non poterunt, opus erit aliis qui illos transferant. Quidam putant hos transferendos per demones. Sed reus reum sistere non solet: nec ipsi possent tanta celeritate. Fiet ergo per Angelos Iudicis ministros ac satellites, non sine speciali diuinæ potentiz auxilio, vt res celerrimè transigatur.

Quod ad locum attinet in quo congregandi reprobi, communis sententia Patrum & Doctorum est, esse vallem Iosaphat, quæ est iuxta montem Oliueti prope Ierusalem. Colligitur ex c. 3. Iosaphat. *Ecce, inquit, in diebus illis, & in tempore illo cum conuertero captiuitatem Iuda & Ierusalem (hæc est, cum Iudæi fuerint conuersi) congregabo omnes gentes, & deducam eas in vallem Iosaphat: & discipabo cum eis ibi super populo meo, & hereditate mea Israel.* Et intra: *Consurgant, & ascendant gentes in vallem Iosaphat: quia ibi sedebit iudicem omnes gentes in circuitu.* Quibus locis agi de extremo Iudicio, manifestum est ex toto illo capite: agitur enim ibi de temporibus nouissimis quibus conuertentur Iudæi, & exercitus impiorum cum Antichristo delebitur, & erunt signa in sole, luna, & stellis, & messores Angeli falcem in messem immittent, & vindemiam vinearum humani generis facient, & torcularia impiorum sanguine ac suppliciis redundabunt. Quæ omnia ad extrema tempora pertinere, etiam ex Euangelio & Apocalypsi constat. Itaque in valle Iosaphat fiet hæc congregatio. Congruit id etiam aliis mysterijs, nimirum, vt in illa regione ipse iudicet omnes, vbi pro omnibus ipse inique iudicatus: ibique conspiciatur eius maiestas, vbi antea visa est eius abiectio & humilitas: vt ubi descendat de cælo, vnde ad cælum ascendit, & sic totum opus salutis nostræ, eodem loco quo inceptum & prouectum est, compleatur & terminetur. Indicarunt id ipsum Angeli, quando Dominus ad cælum ascendit. Denique Ierusalem in medio terræ. Non tamen existimandum, omnem illam multitudinem hac valle continendam: satis est ibi meditullium constitui, etiam si per plurima milliaria in omnem partem se diffundat.

Dices: Iosaphat idem est quod *Dominus iudicabit*; ergo quiuis locus Iudicij potest dici vallis Iosaphat, quia est vallis in qua Dominus iudicabit. Respondeo: Si etymon spectemus, verum est. Simili

mili modo quibus locus in quo Christus nasceretur, posset dici Bethlehem, id est *domus panis*; quia Christus est panis: non tamen idcirco dubium erat, ubi Christus nasciturus esset; quia eo nomine peculiariter certum oppidum vocabatur. Quare cum Scriptura dicat Iudicium futurum in valle Iosaphat, & vna tantum sit vallis quæ sic peculiariter appellatur, de illa id intelligendum. Alioquin plurimæ Scripturæ per nominum Hebraicorum interpretationem eludi poterunt, vel incertæ reddentur. Vide Iosephum à Costa lib. 4. De temporibus nouissimis c. 13. & 14. vbi etiam hanc sententiam confirmat, ex cap. 14. Zachariæ. Indicat enim Zacharias montem Oliuarum (iuxta quem vallis Iosaphat) scindendum in quatuor partes, vt fiat maxima planities, in qua excipiantur iudicandi.

CAPVT XXII.

De comparitione Iudicis, eiusque sententia.

130 **T**RIA nobis hîc sunt explicanda: maiestas Iudicis, reorum discussio, & sententiæ prolatio. Quod ad primum attinet, simul atque omnes iudicandi congregati fuerint, reprobi quidem in valle Iosaphat, electi verò in aère, incipiet in sublimi comparere Iudex sensim descendens cum summa potentia & gloria, circumdatus nubibus. Colligitur ex verbis Domini: *Tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cali cum virtute multa & maiestate.* Matth. 24. item: *Cum veneris Filius hominis in maiestate sua, & omnes Angeli cum eo, tunc sedebit super sedem maiestatis suæ, & congregabuntur ante eum omnes gentes.* Eadem habentur apud Marcum & Lucam. Marci 13. Lucæ 21. Idem insinuauit Dominus cum staret coram Concilio Iudarorum iam comprehensus: *Verumtamen, inquit, dico vobis, amodo videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cali.* Vbi tangit duo loca Scripturæ, quæ hanc eius gloriâ declarant: quorum alter ex Psalmo 109. alter ex cap. 7. Danielis. Septem circumstantia ad maiestatem Iudicis pertinentes.

131 idem multis aliis Scripturæ locis insinuatur. Ex quibus septem circumstantia colliguntur, quæ multum ad Iudicis maiestatem facient. Matth. 24.

Primò, Quòd signum Crucis illustri & augusta specie apparebit in cælo. indicat hoc Dominus, cum ait: *Tunc parebit signum Filij hominis in cælo.* per quod signum omnes ferè Patres & Doctores